

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΑΣΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΟΥ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΔΑΣΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΣΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΛΙΒΑΔΙΚΩΝ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ
Ταχ. Δ/ση : Τέρμα Αλκμάνος - Ιλίσια
Ταχ. Κωδ. : 11528 – Αθήνα
Πληροφ. : Σ. Ανδρίτσου, Κ. Γατούλας
Τηλέφωνο : 2131512261, 2131512123
e-mail : s.andritsou@prv.ypeka.gr
diaxeirisidason@prv.ypeka.gr

ΠΡΟΣ: Γραφείο Νομικών και
Κοινοβουλευτικών Θεμάτων Υ.Π.ΕΝ.

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην 3324/20-02-2024 Ερώτηση της Βουλής με θέμα «Εγκατάλειψη της Βόρειας Εύβοιας».

- ΣΧΕΤ.:**
1. Το με Α.Π. ΥΠΕΝ/ΥΠΣΥΝ/28346/712/14-03-2024 έγγραφο του Γραφείου Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Α.Π. Εισερχ. ΥΠΕΝ/ΔΔΔ/28346/926/15-03-2024).
 2. Το με Α.Π. ΥΠΕΝ/ΔΠΔ/28346/2058/28-03-2024 (ΟΡΘΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ 24-05-2024) υπηρεσιακό σημείωμα της Διεύθυνσης Προστασίας Δασών του Υ.Π.ΕΝ. (Α.Π. Εισερχ. ΥΠΕΝ/ΔΔΔ/55614/1904/24-05-2024).
 3. Το με Α.Π. ΥΠΕΝ/ΔΔΕΥ/28346/1030/02-04-2024 υπηρεσιακό σημείωμα της Διεύθυνσης Δασικών Έργων και Υποδομών του Υ.Π.ΕΝ. (Α.Π. Εισερχ. ΥΠΕΝ/ΔΔΔ/35208/1131/02-04-2024).

Σε απάντηση στο ανωτέρω (1) σχετικό με το οποίο μας κοινοποιήθηκε η **3324/20-02-2024 Ερώτηση της Βουλής με θέμα «Εγκατάλειψη της Βόρειας Εύβοιας»**, θέτουμε υπόψη σας τα ακόλουθα, σχετικά με θέματα αρμοδιότητας της Υπηρεσίας μας:

Α) Θέματα Διαχείρισης Δασών και στήριξης ρητινοκαλλιεργητών:

Αμέσως μετά τις καταστροφικές πυρκαγιές του καλοκαιριού 2021 δόθηκε έκτακτη οικονομική ενίσχυση πυρόπληκτων ρητινεργατών, ύψους 3.700.000 €. Επιπλέον χορηγήθηκαν οικονομικές ενισχύσεις για την παραγωγή ρητίνης, συμπεριλαμβανομένης της καταστροφείσας παραγωγής και το 2022, ύψους 2.3 εκ. €. Το ετήσιο πρόγραμμα σχετικά με την οικονομική ενίσχυση ρητινεργατών για την συμβολή τους στην προστασία των δασών (υπολογιζόμενης αυτής ανά κιλό ρητίνης) συνεχίζει να υλοποιείται κανονικά όπως και όλα τα προηγούμενα του 2021 έτη για όσους ρητινεργάτες εξακολουθούν να ρητινεύουν. Το 2023 χορηγήθηκαν ενισχύσεις ύψους 1,6 εκ. € περίπου, με αυξημένη τιμή ανά κιλό (η μείωση των πιστώσεων οφείλεται σε μείωση της παραγωγής λόγω της καταστροφής των ρητινευόμενων δασών και κατ' επέκταση λόγω μείωσης των απασχολούμενων στην ρητινοσυλλογή. Οι πυρόπληκτοι ρητινεργάτες όμως απορροφήθηκαν σε πρόγραμμα ανέργων, όπως παρακάτω).

Ταυτόχρονα, αμέσως μετά τις πυρκαγιές του 2021, ψηφίστηκε άρθρο νόμου από το οποίο προβλέπεται το ακατάσχετο των παραπάνω πληρωμών και οι ρητινεργάτες απαλλάσσονται, έως ένα ποσό, από την υποχρέωση προσκόμισης αποδεικτικού φορολογικής ή ασφαλιστικής ενημερότητας.

Για την περαιτέρω ενίσχυση των εισοδημάτων των ρητινεργατών, τροποποιήθηκαν τα προγράμματα εκμετάλλευσης δημοσίων δασών έτους 2022 ώστε να μπορέσουν να συμμετέχουν αποκλειστικά οι δασικοί

συνεταιρισμοί της Β. Εύβοιας στην υλοτόμηση της περιοχής μετά την καταστροφή ενώ ταυτόχρονα, με νομοθετική ρύθμιση, μειώθηκε σημαντικά το ύψος της αναγκαίας εγγυητικής επιστολής που έπρεπε να προσκομίσουν για την ανάληψη των δασικών εργασιών.

Τέλος, για την αντιμετώπιση της ανεργίας, σε συνεργασία με τον ΟΑΕΔ καταρτίστηκε πρόγραμμα απασχόλησης άνεργων πυρόπληκτων ρητινεργατών σε δασικές υπηρεσίες, 7ετούς διάρκειας. Το πρόγραμμα θα υλοποιηθεί σε 6 κύκλους, συνολικά θα απασχοληθούν 590 άτομα όλων των ειδικοτήτων, από τα οποία 473 είναι πυρόπληκτοι ρητινεργάτες της Β. Εύβοιας. Στην παρούσα φάση υλοποιείται ο 5ος κύκλος.

Ακόμη, έγιναν οι απαραίτητες ενέργειες για την δημιουργία ηλεκτρονικής πλατφόρμας παρακολούθησης της απόληψης της καμένης ξυλείας καθώς και για την προμήθεια και χορήγηση μέσων ατομικής προστασίας στους απασχολούμενους στις Δασικές Υπηρεσίες ρητινεργάτες και οικονομικής ενίσχυσης δασικών συνεταιρισμών της Β. Εύβοιας από το Πράσινο Ταμείο.

Ακολουθεί αναλυτικός κατάλογος με όλες τις σχετικές ενέργειες:

- Η από 13.08.2021 ΠΡΑΞΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ «Έκτακτα μέτρα για την αποτελεσματική προστασία και την ταχεία αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος, την άμεση στήριξη των πληγέντων από τις πυρκαγιές του Ιουλίου/Αυγούστου 2021 και συναφείς διατάξεις» και ειδικότερα το Άρθρο έβδομο **«Ακατάσχετο πληρωμών ρητινεργατών»** (143 Α'), που κυρώθηκε με το άρθρο 2 του ν. 4824/2021 (ΦΕΚ 156 Α').

{Επιπλέον σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο αυτό οι δικαιούχοι των πληρωμών από το ΥΠΕΝ απαλλάσσονται από την υποχρέωση προσκόμισης αποδεικτικού φορολογικής ή ασφαλιστικής ενημερότητας για τις πληρωμές μέχρι του ποσού των επτά χιλιάδων πεντακοσίων (7.500) ευρώ ετησίως. Για περιοχές κηρυγμένες σε έκτακτη ανάγκη πολιτικής προστασίας, οι δικαιούχοι των πληρωμών απαλλάσσονται από την υποχρέωση προσκόμισης αποδεικτικού φορολογικής ή ασφαλιστικής ενημερότητας για τις πληρωμές μέχρι του ποσού των δώδεκα χιλιάδων (12.000) ευρώ ετησίως"}.

- Η με Α.Π. ΥΠΕΝ/ΔΔΔ/87769/2850/22-9-2021 Κοινή Απόφαση Υπουργείων Οικονομικών και Π.ΕΝ. «Οικονομική ενίσχυση ρητινεργατών για πυροπροστασία δασών έτους 2020» (ΦΕΚ Β4397 ΑΔΑ 6ΚΓΜ4653Π8-07Μ).
- Η με Α.Π. ΥΠΕΝ/ΔΔΔ/113352/3739/29-11-2021 Κοινή Απόφαση Υπουργείων Οικονομικών και Π.ΕΝ. «Έκτακτη οικονομική ενίσχυση πυρόπληκτων ρητινεργατών 2021 - Δικαιολογητικά και Διαδικασία πληρωμής» (ΦΕΚ Β5539, ΑΔΑ ΑΔΑ: ΦΞΘ4653Π8-ΑΔ2).

(Παροχή έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης στους πυρόπληκτους ρητινεργάτες 2021, ποσού 3.700.000,00 € πιστώσεις του Τακτικού Προϋπολογισμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Α.Λ.Ε. 2390989003 «Οικονομικές ενισχύσεις γεωργικού χαρακτήρα σε φυσικά πρόσωπα», οικονομικού έτους 2021, του Ε.Φ. 1031-207-0000000 «Γενική Γραμματεία Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων»)

- Η ΥΠΕΝ/ΔΔΔ/117627/3873/8-12-2021 εγκύκλιος «Γενικές Οδηγίες – Κατευθύνσεις για την διαχείριση και αξιοποίηση της ξυλείας των καμένων δασών» (ΑΔΑ 6ΖΔ54653Π8-ΜΨΔ).

{Δόθηκαν γενικές οδηγίες και κατευθύνσεις για την διαχείριση και αξιοποίηση της ξυλείας των καμένων δασών από τις πρόσφατες καταστροφικές πυρκαγιές, προκειμένου οι περιφερειακές Δασικές Υπηρεσίες άμεσα να σχεδιάσουν και να μεριμνήσουν για την απόληψη της μέγιστης δυνατής ποσότητας ιστάμενης καμένης ξυλείας στις περιοχές που επλήγησαν από δασικές πυρκαγιές εντός των επόμενων δύο (2) διαχειριστικών ετών, ήτοι έως τέλη του 2023 ανάλογα με τις ιδιαίτερες κλιματεδαφικές συνθήκες που τυχόν επικρατούν και το θεσμικό προστατευτικό πλαίσιο των περιοχών (τυχόν προστατευτικά δάση), ενημερώνοντας σχετικά και τους ιδιώτες δασοκτήμονες, Αναγκαστικούς Δασικούς Συνεταιρισμούς και λοιπούς – καθώς και τους ΟΤΑ σε ότι αφορά την εναπομείνουσα παρόδια βλάστηση, ιστάμενη ή ήδη υλοτομημένη και κατακείμενη, για τις προβλεπόμενες και οφειλόμενες ενέργειες τους για την απόληψη της ξυλείας κλπ.}

- Η με Α.Π. ΥΠΕΝ/ΔΔΔ/120319/3941/15-12-2021 Απόφαση «Παράταση προθεσμίας για την απόφαση παραχώρησης της παρ. 1 του άρθρου 3 του π.δ. 126/86 (Α' 44)» (ΦΕΚ Β'5946 -ΑΔΑ 6ΗΨΧ4653Π9-38Ω).

- Η Κοινή Απόφαση Υπουργείων Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Εσωτερικών Αριθμ. 19895/2-2-2022 «Ειδικό πρόγραμμα απασχόλησης ρητινεργατών σε Υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας», όπως αυτή τροποποιήθηκε Κοινή Απόφαση Υπουργείων Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Εσωτερικών αριθμ. 117468/7-12-2022 Τροποποίηση της υπ' αρ. 19895/2-3-2022 κοινής υπουργικής απόφασης «Ειδικό πρόγραμμα απασχόλησης ρητινεργατών σε Υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας» (Β' 956). (ΦΕΚ Β6230)
- Εισήγηση στην αρμόδια Διεύθυνση Προγραμματισμού και Δασικής Πολιτικής (για την ένταξη του Μέτρου με τίτλο «Μέσα ατομικής προστασίας ρητινεργατών, εξοπλισμός και λοιπές αναγκαίες δαπάνες στα πλαίσια υλοποίησης του "Ειδικού Προγράμματος ρητινεργατών, σε Υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας του ΟΑΕΔ"»
- Μείωση ύψους Εγγυητικών επιστολών - ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΡΥΘΜΙΣΗ ΓΙΑ ΒΟΡΕΙΑ ΕΥΒΟΙΑ
Άρθρο 28 «Προσκόμιση εγγυητικής επιστολής από Δασικούς Συνεταιρισμούς Εργασίας και προθεσμία εγκατάστασης αυτών στο δάσος, για τις κηρυγμένες σε έκτακτη ανάγκη πολιτικής προστασίας περιοχές της Βόρειας Εύβοιας» του ν. 4964/2022 (150 Α):
1. Κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης, για την εκμετάλλευση, σύμφωνα με τους τρόπους που προβλέπονται από τη δασική νομοθεσία, των δημοσίων δασών αποκλειστικά σε περιοχές που έχουν κηρυχθεί σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας στα όρια αρμοδιότητας των Δασαρχείων Λίμνης και Ιστιαίας της Περιφερειακής Ενότητας Εύβοιας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, για τα έτη 2022 και 2023, το ύψος της προβλεπόμενης από το άρθρο 5 του π.δ. 126/1986 (Α' 44) εγγυητικής επιστολής, ορίζεται στο ένα τοις εκατό (1%) και το ύψος της προβλεπόμενης από το άρθρο 134 του ν.δ. 86/1969 (Α' 7) εγγυητικής επιστολής, ορίζεται στο πέντε τοις εκατό (5%).
2. Στις περιοχές της παρ. 1, ειδικά για το έτος 2022, η προθεσμία εγκατάστασης των Δασικών Συνεταιρισμών Εργασίας στο δάσος, του άρθρου 3 του π.δ. 126/1986, παρατείνεται έως την 31η Αυγούστου 2022.
- Η Κοινή Απόφαση Υπουργείων Οικονομικών και Π.ΕΝ. ΥΠΕΝ/ΔΔΔ/106837/3507/17-10-2022 «Οικονομική ενίσχυση ρητινεργατών για πυροπροστασία δασών έτους 2021. Δικαιολογητικά και Διαδικασία πληρωμής». (ΦΕΚ Β5466 ΑΔΑ ΨΧΨΣ4653Π8-ΚΟΛ).
- Ένταξη στο Πρόγραμμα «Προστασία και αναβάθμιση Δασών 2022» και χρηματοδότηση της Γενικής Δ/σης Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος για το έργο «Δημιουργία ηλεκτρονικής πλατφόρμας "ΑΠΟΛΗΨΙΣ" για την παρακολούθηση της διαχείρισης δασικών οικοσυστημάτων στις πυρόπληκτες περιοχές της Βόρειας Εύβοιας» από τον Ειδικό Φορέα Δασών του ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ έτους 2022.
{Σκοπός της εφαρμογής είναι η καταγραφή και παρακολούθηση της διαχείρισης των δασικών οικοσυστημάτων μέσω των εργασιών απόληψης της καμένης ξυλείας, καθώς και των έργων που έχουν εκτελεσθεί στις περιοχές της Βόρειας Εύβοιας που επλήγησαν από τις καταστροφικές δασικές πυρκαγιές (ΔΧ Λίμνης και Ιστιαίας)}.

Β) Θέματα Προστασίας Δασών:

Για πρώτη φορά στην Ιστορία της Ελλάδας, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με το πρόγραμμα Antinero, υλοποίησε εντατικές δράσεις πυροπροστασίας με σκοπό τη θωράκιση έναντι της κλιματικής κρίσης που πλήττει τα μεσογειακά οικοσυστήματα. Η επί σειρά ετών συσσώρευση της καύσιμης ύλης στα δάση απομακρύνθηκε, με σχέδιο ανταπόδοσης στις τοπικές κοινωνίες. Παράλληλα, έχει δημοσιευθεί πρόσκληση για την εκπόνηση σχεδίων αντιπυρικής προστασίας σε όλη τη χώρα. Έτσι, με τους καθαρισμούς των δασών και τη μείωση της καύσιμης ύλης μειώνεται η πιθανότητα μετατροπής σε μέγα πυρκαγιές με ανεξέλεγκτες διαστάσεις και επιπτώσεις. Παράλληλος στόχος του προγράμματος είναι η αποτελεσματική προσβασιμότητα των επίγειων μέσων δασοπυρόσβεσης, μέσα από ένα καλά συντηρημένο δασικό οδικό δίκτυο.

Κατά το έτος 2022, εντάχθηκε στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας του ΠΔΕ 2022 το έργο με τίτλο «Υποέργο 1: Εθνικό Σχέδιο Αναδάσωσης – Σχέδιο Προστασίας Δασών» (ANTINERO I) με προϋπολογισμό

50.000.000€. Στο πλαίσιο υλοποίησής του, για την περιοχή της Βόρειας Εύβοιας, πραγματοποιήθηκε το έργο «Εργασίες ειδικών δασοτεχνικών έργων του άρθρου 16 παρ. 5 του ν. 998/1979 για τον καθαρισμό των δασών και δασικών εκτάσεων καθώς και για τη συντήρηση του δασικού οδικού δικτύου και των αντιπυρικών ζωνών, σε εκτάσεις ευθύνης του Δασαρχείου Χαλκίδας», συνολικού προϋπολογισμού **1.839.537,79€ με ΦΠΑ**.

Κατά το έτος 2023, εντάχθηκε στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας του ΠΔΕ 2023 το έργο με τίτλο «ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΔΑΣΩΣΗΣ – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΑΣΩΝ», με προϋπολογισμό 86.800.000€, το οποίο πήρε την ονομασία AntiNERO II. Αναφορικά με την περιοχή της Βόρειας Εύβοιας για το έτος 2023, στο πλαίσιο υλοποίησης του προγράμματος αυτού, πραγματοποιήθηκαν τα κάτωθι έργα:

1. «Εργασίες ειδικών δασοτεχνικών έργων του άρθρου 16 παρ. 5 του ν. 998/1979 για τον καθαρισμό των δασών και δασικών εκτάσεων, καθώς και για τη συντήρηση του δασικού και των αντιπυρικών ζωνών, καθώς και για τον χειρισμό υπολειμμάτων υλοτομίας σε εκτάσεις ευθύνης των Δασαρχείων Χαλκίδας και Λίμνης», συνολικού προϋπολογισμού **1.123.382,78 € με ΦΠΑ**.
2. «Εργασίες ειδικών δασοτεχνικών έργων του άρθρου 16 παρ. 5 του ν. 998/1979 για τον καθαρισμό των δασών και δασικών εκτάσεων, καθώς και για τη συντήρηση του δασικού και των αντιπυρικών ζωνών, σε εκτάσεις του Δασαρχείων Χαλκίδας και Ιστιαίας», συνολικού προϋπολογισμού **4.033.568,97€ με ΦΠΑ**.

Κατά το τρέχον έτος, έχει ήδη ολοκληρωθεί η διαγωνιστική διαδικασία μέσω της δημοσίευσης προσκλήσεων υποβολής προσφορών, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 16 του ν.998/1979, για το αντίστοιχο πρόγραμμα του 2024 «antiNERO III», το οποίο αφορά σε ειδικά δασοτεχνικά έργα και δημιουργία μικτών αντιπυρικών ζωνών και ζωνών σε περιοχές μίξης κατοικημένων περιοχών και δασικών εκτάσεων σε όλη την επικράτεια, συνολικού προϋπολογισμού περίπου 270.000.000,00 €. Αναφορικά με την περιοχή ευθύνης της Βόρειας Εύβοιας, στο πλαίσιο υλοποίησης του Προγράμματος AntiNERO III, εντάχθηκε και έχει ήδη συμβασιοποιηθεί το έργο «Έργα αντιπυρικής προστασίας σε δημόσιες δασικές εκτάσεις αρμοδιότητας Δασαρχείων Ιστιαίας και Λίμνης σύμφωνα με τις διατάξεις του αρ. 16 παρ. 5 του ν.998/1979», με προϋπολογισμό 4.655.155,08 ευρώ με ΦΠΑ.

Επιπλέον, βρίσκεται σε εξέλιξη η διαγωνιστική ανοιχτή άνω των ορίων, σε τμήματα, διαδικασία, για την επιλογή αναδόχων για την εκτέλεση του έργου: «Δημιουργία Μικτών Αντιπυρικών Ζωνών σε δασικούς δρόμους των Π.Ε. Εύβοιας, Έβρου, Μεσσηνίας και Λακωνίας αρμοδιότητας Δασαρχείων Αλιβερίου, Ιστιαίας, Λίμνης, Χαλκίδας, Διδυμότειχου, Καλαμάτας, Σπάρτης και Κυπαρισσίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του αρ.16 παρ.5 του ν.998/1979» συνολικής εκτιμώμενης αξίας 31.024.697,04 Ευρώ (πλέον Φ.Π.Α. 24%). Για τις περιοχές ενδιαφέροντος, οι σχετικοί προϋπολογισμοί διαμορφώνονται ως εξής:

1. Δασαρχείο Ιστιαίας: **4.147.665,92 €**
2. Δασαρχείο Λίμνης: **2.387.020,04 €**

Τέλος, βρίσκεται σε εξέλιξη η διαγωνιστική διαδικασία προκειμένου για την εκπόνηση μελετών κατάρτισης σχεδίων αντιπυρικής προστασίας για τις περιοχές ευθύνης των Δασαρχείων Λίμνης, Ιστιαίας, Χαλκίδας και Αλιβερίου, από τη Μονάδα Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας του ΤΑΙΠΕΔ, στο πλαίσιο του Έργου «Υποέργο 1: Εθνικό Σχέδιο Αναδάσωσης – Σχέδιο Προστασίας Δασών» (Antinero I). Η εκπόνηση των μελετών βασίζεται στις επικαιροποιημένες Τεχνικές Προδιαγραφές κατάρτισης μελετών Σχεδίων Αντιπυρικής Προστασίας σύμφωνα με την υπ' αριθμ: ΥΠΕΝ/ΔΠΔ/61247/2789/26-06-2020 (ΑΔΑ: ΩΖ3Π4653Π8-ΘΚ0) απόφαση, όπως τροποποιήθηκαν με την υπ' αριθμ: ΥΠΕΝ/ΔΠΔ/29599/1739/20-03-2023 (ΑΔΑ: 9Δ9Σ4653Π8-7ΔΝ). Οι εν λόγω μελέτες, που για πρώτη φορά θα εκπονηθούν σε τέτοιο επίπεδο πληρότητας περιεχομένου, θα αποτελέσουν το πλέον χρήσιμο εργαλείο στη μάχη όλων μας έναντι των δασικών πυρκαγιών αφού, μέσω της στοχευμένης ανάλυσης του προβλήματος των πυρκαγιών σε μια συγκεκριμένη περιοχή και στη συνέχεια, μέσω του σχεδιασμού των κατάλληλων ενεργειών, δράσεων και έργων, θα οδηγήσουν (άμεσα αλλά και μεσοπρόθεσμα) στην καλύτερη προστασία των δασικών εν γένει εκτάσεων, και κατά συνέπεια στη θωράκιση από τον κίνδυνο της πυρκαγιάς των οικισμών, των κτιριακών, βιομηχανικών και λοιπών εγκαταστάσεων και των αγροτικών εκμεταλλεύσεων που βρίσκονται εντός ή πλησίον αυτών.

Γ) Θέματα Δασικών Έργων και Υποδομών:

α. Οι ενέργειες που ακολουθούνται μετά από πυρκαγιά στις καμένες εκτάσεις καθορίζονται από τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας και έχουν αποτυπωθεί αναλυτικά στην 160596/4511/30.08.2017 εγκύκλιο της υπηρεσίας μας, όπου περιγράφονται τα μέτρα προστασίας και αποκατάστασής τους, καθώς και οι τρόποι χρηματοδότησής τους. Το Υπουργείο λαμβάνει την προσήκουσα μέριμνα και είναι σε στενή συνεργασία με τις κατά τόπους δασικές υπηρεσίες ώστε να εξασφαλιστεί η αναγκαία χρηματοδότηση και τα μέτρα αυτά να εφαρμοστούν στο ακέραιο σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο και τις επιταγές της επιστήμης.

Όπως έχουμε κατ' επανάληψη αναφέρει, μετά τις καταστροφικές πυρκαγιές του 2021, και με σκοπό την επίσπευση των διαδικασιών εκτέλεσης των απαραίτητων έργων αποκατάστασης των καμένων εκτάσεων, εκδόθηκε η από 13.08.2021 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 143) με θέμα «Έκτακτα μέτρα για την αποτελεσματική προστασία και την ταχεία αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος, την άμεση στήριξη των πληγέντων από τις πυρκαγιές του Ιουλίου/Αυγούστου 2021 και συναφείς διατάξεις», η οποία κυρώθηκε με τον ν. 4824/2021 (Α' 156). Με την εν λόγω Π.Ν.Π., ρυθμίζονται θέματα που αφορούν την επίσπευση κήρυξης αναδασωτέων εκτάσεων, την υπαγωγή των Δασικών Υπηρεσιών στο ΥΠΕΝ, την επίσπευση εκτέλεσης των ειδικών δασοτεχνικών έργων προστατευτικού χαρακτήρα, την απλοποίηση της διαδικασίας έγκρισης απόληψης καμένων ιστάμενων δένδρων σε μη δημόσιες εκτάσεις εκτός σχεδίου, καθώς και της δυνατότητας πράξης ορισμού αναδόχων για εκπόνηση μελετών και υλοποίηση έργων (αντιδιαβρωτικών και αναδασωτικών). Επιπλέον, στα πλαίσια της επίσπευσης των έργων αντιδιαβρωτικής και αντιπλημμυρικής προστασίας ψηφίστηκε, σε νόμο, διάταξη (άρθρο 74 του Ν. 4843/2021, ΦΕΚ Α' 193) με την οποία ορίστηκε η διαδικασία ανάθεσης ειδικών αντιδιαβρωτικών και αντιπλημμυρικών ορεινών υδρονομικών έργων (προσθήκη παρ. 5 στο άρθρο 16 του Ν. 998/1979, ΦΕΚ Α' 289).

Σε εφαρμογή των προαναφερθέντων η Γενική Διεύθυνση Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος του Υ.Π.ΕΝ. έχει ήδη προβεί στην έκδοση σχετικών Υπουργικών Αποφάσεων, οι οποίες ρυθμίζουν ειδικότερα θέματα. Με την ΥΠΕΝ/ΔΔΕΥ/81777/2996/03.09.2021 (Β' 4080) Υπουργική Απόφαση τίθεται ένα ευέλικτο πλαίσιο για την άμεση έναρξη των διαδικασιών μελέτης και εκτέλεσης έργων από τους αναδόχους αποκατάστασης και αναδάσωσης και την άμεση έναρξη κατασκευής αντιδιαβρωτικών και αντιπλημμυρικών, Ορεινών Υδρονομικών Έργων με τη διαδικασία του κατεπείγοντος, από τους Δασικούς συνεταιρισμούς στις πληγείσες περιοχές. Στο ίδιο πλαίσιο και με σκοπό την άμεση έναρξη κατασκευής των αντιδιαβρωτικών και αντιπλημμυρικών Ορεινών Υδρονομικών Έργων, εκδόθηκε η υπ' αριθ. ΥΠΕΝ/ΔΔΕΥ/84938/2663/11.08.2023 (Β' 5126) Υπουργική Απόφαση (ΑΔΑ: 6Η254653Π8-ΑΜΚ).

Ως εκ τούτου, έχει ήδη θεσμοθετηθεί το κατάλληλο νομοθετικό πλαίσιο για την άμεση υλοποίηση των αναγκαίων δράσεων, όπου απαιτείται.

Επιπλέον σας πληροφορούμε ότι, προκειμένου να ληφθεί οποιοδήποτε μέτρο (π.χ. σύνταξη μελετών αντιδιαβρωτικών-αντιπλημμυρικών έργων κ.λ.π.) απαιτείται μία σειρά ενεργειών εκ μέρους όλων των εμπλεκόμενων φορέων. Κατά πάγια τακτική οι Δασικές Υπηρεσίες, σε περίπτωση δασικής πυρκαγιάς, προβαίνουν σε εκτίμηση της κατάστασης και συνεκτίμηση των συνεπειών και των αναγκών που προκύπτουν, ώστε να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα. Στη συνέχεια, όπου καταστεί απαραίτητο, προβαίνουν στη σύνταξη των κατάλληλων μελετών, την χρηματοδότηση και την εκτέλεση δασοτεχνικών έργων αντιδιαβρωτικής και αντιπλημμυρικής προστασίας. Στόχος είναι η αναγνώριση και η επίλυση του προβλήματος καθώς και του απαιτούμενου κόστους, με τον σωστό σχεδιασμό και την κατά το δυνατό ταχύτερη θωράκιση περιοχών από πλημμυρικά φαινόμενα και την συγκράτηση των εδαφών.

β. Ειδικότερα, όσον αφορά τις άμεσες ενέργειες της υπηρεσίας μας, το Τμήμα Δασικών Χαρτών, Δασολογίου, Απογράψης & Θεματικής Υποστήριξης Δικαιωμάτων Δημοσίου της Διεύθυνσης Δασικών Έργων και Υποδομών, παρείχε τα απαραίτητα γεωχωρικά δεδομένα στις Δασικές Υπηρεσίες προκειμένου την αξιοποίησή τους κατά τη σύνταξη των κατάλληλων μελετών αντιδιαβρωτικής – αντιπλημμυρικής προστασίας και κήρυξης καεισών εκτάσεων ως αναδασωτέων.

Σε εφαρμογή του ανωτέρω σχετικού πλαισίου, αποτυπώνονται παρακάτω συνοπτικοί πίνακες με τα εκτελεσθέντα έργα αποκατάστασης για τις περιόδους 2020-2023.

Αντιδιαβρωτικά - Αντιπλημμυρικά έργα 2021 που εκτελέστηκαν μέσω πράξης αναδοχής

α.α.	Περιοχή	Ποσό δωρεάς
1.	Λεκάνη Ιστιαίας ΙΙΙ – Δάσος Αβγαρίας	379.091,90 €
2.	Συγκρότημα υπολεκανών ΝΔ Κλιτύων Κανδηλίου Όρους, περιοχής Λίμνης Εύβοιας	992.222,00 €
3.	Λεκάνη 23.27.06 Χείμαρρος Σηπιάδας", περιοχής Λίμνης Εύβοιας,	1.977.490,00 €
4.	Βόρεια Εύβοια	310.000,00 €
5.	Λεκάνη Ιστιαίας Ι – Δάσος Βουτά	839.141,00 €
6.	Λεκάνη 23.27.02 "Συγκρότημα χειμάρρων Ασμηνίου-Βασιλικών", περιοχής Λίμνης Εύβοιας	395.200,40 €
	Σύνολο	4.893.145,30 €

Αντιδιαβρωτικά - Αντιπλημμυρικά έργα που εκτελέστηκαν με εθνικούς πόρους

α.α.	ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΤΟΣ	ΕΡΓΑ	Δημόσιες Επενδύσεις (ΣΑΕ 875, ΣΑΝΑ 875)	Πράσινο Ταμείο (Ειδικός Φορέας Δασών)
2.	ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ ΛΙΜΝΗΣ	2020	Κατασκευή αντιπλημμυρικών έργων διακατεχόμενου δάσους Ροβιών πρώην Παπαδοπούλου, περιοχής Δασαρχείου Λίμνης		30.000,00 €
3.	ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ ΙΣΤΙΑΙΑΣ	2021	Πρόληψη και αποκατάσταση των καμένων εκτάσεων στα περιοχές του Δασαρχείου Ιστιαίας της Π.Ε. Ευβοίας	10.000.000,00 €	
4.	ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ ΛΙΜΝΗΣ	2021	Πρόληψη και αποκατάσταση των καμένων εκτάσεων στα περιοχές του Δασαρχείου Λίμνης της Π.Ε. Ευβοίας	14.102.520,00 €	
5.	ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ ΙΣΤΙΑΙΑΣ	2022	Πρόληψη και αποκατάσταση των καμένων εκτάσεων στα περιοχές του Δασαρχείου Ιστιαίας της Π.Ε. Ευβοίας (τελικός προ/σμός)	16.633.520,00 €	
6.	ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ ΑΛΙΒΕΡΙΟΥ	2023	Σύνταξη μελέτης και εκτέλεση έργου Πρόληψη και αποκατάσταση των καμένων εκτάσεων στις περιοχές του Δασαρχείου Αλιβερίου (Τ.Κ. Πλατανιστού) της Π.Ε. Ευβοίας		30.000,00 €
	ΣΥΝΟΛΟ			40.736.040,00 €	60.000,00 €

Σύνολο Δημοσίων Δαπανών:	40.796.040 €
Σύνολο Αναδοχών:	4.893.145,30 €
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ:	45.689.185,30 €

Όσον αφορά τα αντιπλημμυρικά έργα στην περιοχή ευθύνης του Δασαρχείου Λίμνης, τα έργα έχουν εκτελεστεί στο 90% και στην περιοχή ευθύνης Δασαρχείου Ιστιαίας έχουν εκτελεστεί στο 50% του συνόλου τους. Όσον αφορά τις περιοχές που καταστράφηκαν από πυρκαγιά το 2023, στην περιοχή αρμοδιότητας του Δασαρχείου Αλιβερίου, το έργο βρίσκεται υπό δημοπράτηση.

γ. ΑΝΑΔΑΣΩΣΕΙΣ:

Μετά τις καταστροφικές πυρκαγιές του 2021 στην Β.Εύβοια, η Πολιτεία ανέλαβε μια σειρά πρωτοβουλίες για την αποκατάσταση των καμένων δασών και την ελαχιστοποίηση των δυσμενών επιπτώσεων. Σε συνεργασία

με όλους τους συναρμόδιους φορείς αλλά και με Πανεπιστημιακά ιδρύματα και Ερευνητικά Ινστιτούτα, οι αρμόδιες Δασικές Υπηρεσίες προγραμματίσαν και υλοποίησαν δράσεις και έργα αποκατάστασης, στα οποία κυρίαρχο ρόλο έχουν τα έργα τεχνητής αναδάσωσης. Ιδίως στις περιοχές που καλύπτονταν από δάση ψυχρόβιων κωνοφόρων, όπως είναι η Μαύρη πεύκη, τα οποία δεν διαθέτουν μηχανισμούς προσαρμογής στη φωτιά. Για τα έργα αυτά έχει ήδη εκπονηθεί η «Οριστική μελέτη Αναδάσωσης στην πυρόπληκτη περιοχή της Βόρειας Εύβοιας» σε εκτάσεις συνολικού εμβαδού 9.383,8 στρ. από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, η οποία εγκρίθηκε με την 320759/23-6-2023 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δασών και η οποία σταδιακά και κατά προτεραιότητα υλοποιείται λαμβάνοντας ωστόσο υπόψη και τη φυσική αποκατάσταση των καμένων περιοχών.

Είναι σημαντικό να γίνει κατανοητό ότι οι τεχνητές αναδασώσεις αποτελούν ένα εξαιρετικά σύνθετο έργο που προϋποθέτει αφενός την παρέλευση ενός μακρού, πλην όμως αναγκαίου χρόνου, όπου εκτιμάται η πορεία της φυσικής διαδικασίας αποκατάστασης των καμένων περιοχών (φυσική αναγέννηση) και αφετέρου απαιτούν επιστημονικά άριστες μελέτες, εργασίες εφαρμογής και φροντίδα ώστε να επιτύχουν στο μέγιστο δυνατό ποσοστό. Είναι ευρέως αποδεκτό ότι η εφαρμογή πολιτικών και διαχειριστικών πρακτικών για την αποκατάσταση των καμένων δασών, σχετίζεται άμεσα με τη επιστημονική γνώση της λειτουργίας και την εξελικτική θέση των μεσογειακών δασικών οικοσυστημάτων. Η τεχνητή αναδάσωση θεωρείται, γενικώς, επιβεβλημένη μόνον στις περιπτώσεις αποτυχίας της φυσικής αποκατάστασης. Για την επίσπευση και εξασφάλιση της προαναφερθείσας φυσικής διαδικασίας έχουν ήδη χρηματοδοτηθεί, από διάφορες χρηματοδοτικές πηγές, οι δασικές υπηρεσίες της Β. Εύβοιας που επλήγησαν και έχουν ενεργήσει άμεσα στο πλαίσιο εφαρμογής της αρχής της διατήρησης του εδάφους και της αποτροπής των πλημμυρικών φαινομένων (αντιδιαβρωτικά και αντιπλημμυρικά έργα). Σημειώνουμε ότι σύμφωνα με την αρχή αυτή το έδαφος μαζί με τα ανόργανα στοιχεία, διατηρεί πλήθος από ζώντες οργανισμούς, ρίζες και σπόρους, ικανούς να εξασφαλίσουν σε πολλές περιπτώσεις την φυσική αποκατάσταση της περιοχής. Κατά συνέπεια η αποκατάσταση των οικοσυστημάτων που επλήγησαν από τις καταστροφικές πυρκαγιές του 2021 στην Βόρεια Εύβοια έπρεπε να λάβει υπόψη της την φυσική διαδικασία αποκατάστασης, η οποία είχε μια ιδιαίτερα ευνοϊκή δυναμική με αποτέλεσμα να επανεγκαθίσταται η δασική βλάστηση ακόμη και σε περιοχές, στις οποίες δεν ήταν αναμενόμενο. Ως εκ τούτου οι οριογραμμές των περιοχών στις οποίες θα ξεκινούσαν τα έργα τεχνητής αναδάσωσης συνεχώς μεταβάλλονταν με αποτέλεσμα να επανελέγχονται οι εκπονηθείσες μελέτες μέχρι τελευταία στιγμή.

Είναι χαρακτηριστικό ότι πρόσφατα σε υλοποίηση των ανωτέρω με την υπ'αριθμ. 71892/12-02-2024 Απόφαση της Διεύθυνσης Δασών Ν. Ευβοίας, εγκρίθηκε η τροποποίηση της εκπονηθείσας μελέτης αναδάσωσης και τέθηκε ως πρώτη και άμεση προτεραιότητα η αποκατάσταση σε πρώτη φάση, των καμένων δασών των ψυχροβίων κωνοφόρων (Μαύρης πεύκης), τα οποία καλύπτουν έκταση εμβαδού 1.340,80 στρ., συνολικού προϋπολογισμού 2.445.832,15 ευρώ από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Η ως άνω αναδάσωση αποτελεί ένα τμήμα εκ των 9.383,8 στρεμμάτων που θα αναδασωθούν στην Β. Εύβοια και οι ως άνω πιστώσεις ένα μέρος εκ των 16.007.197,90 ευρώ, τα οποία έχουν ήδη εξασφαλισθεί για το σκοπό αυτό. Η ως άνω μελέτη έχει ήδη σταλεί αρμοδίως και βρίσκεται σε εξέλιξη η διαγωνιστική διαδικασία για την υλοποίηση του έργου για την αναδάσωση **1340,80** στρεμμάτων Μαύρης πεύκης στην Βόρεια Εύβοια (Διακήρυξη με ΑΔΑΜ : 24PROC01439937 2024-03-11) και την άμεση υπογραφή Σύμβασης. Παράλληλα, έχει ήδη ληφθεί από την Υπηρεσία μας η απαραίτητη πρόβλεψη έτσι ώστε αφενός να συλλεχθεί το κατάλληλο πολλαπλασιαστικό υλικό από τις άκαυτες συστάδες Μαύρης Πεύκης της Εύβοιας, αφετέρου δόθηκαν χρήματα και παρήχθησαν 187.000 φυτάρια Μαύρης Πεύκης στο Δασικό Φυτώριο της Οργάνης, τα οποία θα φυτευτούν στην προαναφερθείσα αναδάσωση στον κατάλληλο χρόνο, προκειμένου να ανταπεξέλθουν τα φυτά με επιτυχία στην επόμενη ξηροθερμική περίοδο. Ως εκ τούτου η διαδικασία της αναδάσωσης και της μεταφύτευσης γίνεται με τον καλύτερο και επιστημονικά ορθότερο τρόπο. Η ως άνω τεχνητή αναδάσωση είναι μόνον η πρώτη από μια σειρά αναδασωτικών προσπαθειών, τις οποίες έχουμε αναλάβει. Το αμέσως προσεχές διάστημα θα ακολουθήσει η δημοσίευση της διαγωνιστικής διαδικασίας για την υλοποίηση των έργων τεχνητής αναδάσωσης για τα υπόλοιπα τμήματα της πυρόπληκτης περιοχής της Β. Εύβοιας, σύμφωνα με το περιεχόμενο της μελέτης που έχει εκπονήσει το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, τα οποία προγραμματίζονται και αυτά να γίνουν με τον καλύτερο και επιστημονικά ορθό τρόπο, έτσι ώστε να εξασφαλισθεί η επιτυχία της αναδάσωσης και η προστασία της βιοποικιλότητας.

**Ο Αναπληρωτής Προϊστάμενος της
Γενικής Διεύθυνσης Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος**

Ευάγγελος Γκουντούφας

Συνημμένα:

1. Το με Α.Π. ΥΠΕΝ/ΔΠΔ/28346/2058/28-03-2024 (ΟΡΘΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ 24-05-2024) υπηρεσιακό σημείωμα της Διεύθυνσης Προστασίας Δασών του Υ.Π.ΕΝ. (Α.Π. Εισερχ. ΥΠΕΝ/ΔΔΔ/55614/1904/24-5-2024).
2. Το με Α.Π. ΥΠΕΝ/ΔΔΕΥ/28346/1030/02-04-2024 υπηρεσιακό σημείωμα της Διεύθυνσης Δασικών Έργων και Υποδομών του Υ.Π.ΕΝ. (Α.Π. Εισερχ. ΥΠΕΝ/ΔΔΔ/35208/1131/02-04-2024).

Εσωτερική Διανομή:

1. Διεύθυνση Προστασίας Δασών
2. Διεύθυνση Δασικών Έργων και Υποδομών